

Nota investeringsbeleid

Nota investeringsbeleid

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1: INLEIDING	5
1.1 AANLEIDING	5
1.2 DOELSTELLING	5
1.3 WETTELIJK KADER	5
1.4 INTERNE REGELGEVING	5
1.5 BEGRIPPEN	6
1.6 LEESWIJZER	6
HOOFDSTUK 2: SYSTEMATHIEK	7
2.1 INVESTERINGSBELEID	7
2.2 KAPITAALLASTENPLAFOND / INVESTERINGSNIVEAU	7
2.3 INTEGRALE AFWEGING INVESTERINGEN (INCLUSIEF STRATEGISCHE INVESTERINGEN).....	8
2.4 SYSTEEMWIJZIGING	8
HOOFDSTUK 3: ACTIVEREN	10
3.1 SOORTEN ACTIVA	10
3.1.1 Immateriële vaste activa	10
3.1.3 Financiële vaste activa	12
3.2 CRITERIA VOOR HET ACTIVEREN VAN ACTIVA	12
HOOFDSTUK 4: WAARDEREN	14
4.1 WAARDERINGSGRONDSLAGEN	14
4.2 BTW	14
4.3 AFWAARDEREN ACTIVA	14
4.4 DESINVESTEREN ACTIVA	15
4.5 COMPONENTENBENADERING	15
HOOFDSTUK 5: AFSCHRIJVEN	16
5.1 INLEIDING	16
5.2 METHODEN VAN AFSCHRIJVEN	16
5.4 RESTWAARDE	16
5.3 AFSCHRIJVINGSTERMIJNEN	17
5.4 INGANGSMOMENT VAN DE AFSCHRIJVINGEN	17
5.5 RENTETOEREKENING	17
HOOFDSTUK 6: GEWENSTE WERKWIJZE P&C CYCLUS	19
6.1 INPASSING IN DE PLANNING EN CONTROLCYCLUS	19
6.1.1 Voorjaarsnota	19
6.1.2 Programmabegroting	19
6.1.3 Bestuursrapportages	19
6.1.4 Jaarverantwoording	19
6.2 PROCEDURES	19
6.2.1 Autorisatie van investeringen	20
6.2.2 Uitvoeren van kredieten	20
6.2.3 Afsluiten van kredieten	20
6.2.4 Overhevelen naar volgend begrotingsjaar	20
BIJLAGE 1: WETTEKSTEN BBV	21
BIJLAGE 2: BEGRIPPEN	23
BIJLAGE 3: SAMENVATTING UITGANGSPUNTEN	26
BIJLAGE 4: TABEL AFSCHRIJVINGSTERMIJNEN	28

MANAGEMENTSAMENVATTING

Voor u ligt de nota investeringsbeleid 2015. Deze nota is een nadere uitwerking van het kader rondom rondom investeren zoals dat is opgenomen in de financiële verordening. Deze nota vervangt de nota activeren, waarden en afschrijven uit 2005. De voorliggende nota sluit aan bij de meest recente wettelijke kaders en bevat een nadere uitwerking van de in de Voorjaarsnota 2015 opgenomen (nieuwe) uitgangspunten m.b.t. investeringen.

Deze nota geeft inzicht in de uitgangspunten om bepaalde investeringen te activeren (op de balans te presenteren) en de termijn waarop deze investeringen worden afgeschreven. In bijlage 3 van deze nota staan de voorgestelde uitgangspunten opgenomen naast de tot op heden geldende uitgangspunten. Onderstaand is een opsomming gegeven van de ten opzichte van 2005 gewijzigde en nieuwe uitgangspunten. Voorgesteld wordt om akkoord te gaan met deze uitgangspunten.

Nr	Uitgangspunt nota 2004	Voorstel uitgangspunt nota 2015
1	-	Nieuwe onrendabele investeringen worden primair bekostigd vanuit de (vrijval van) kapitaallasten en passen hiermee budgettair neutraal binnen de meerjarenraming.
2	-	Er wordt voor de onrendabele investeringen een kapitaallastenplafond ingevoerd. De omvang van de kapitaallasten blijft jaarlijks gelijk. De raad stelt het plafond vast en kan deze ook wijzigen.
3	Voor strategische investeringen wordt apart budgettaire ruimte gereserveerd via de bestemmingsreserve strategische investeringen.	Investeringen worden integraal afgewogen. Het onderscheid tussen strategische investeringen en overige investeringen wordt alleen nog in kwalitatieve zin gehanteerd.
4	-	Er wordt onderscheid gemaakt in besluitrijpe investeringsvoorstellen voor het komende begrotingsjaar waaraan een krediet wordt gevoteerd en een lijst met kansrijke investeringsprojecten voor het jaar daarna. Eerstgenoemde investeringen worden gedegen voorbereid voor de begroting en laatstgenoemde worden (nog) niet financieel vertaald, maar eerst goed uitgewerkt voor afweging in de betreffende jaarschijf.
6	Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.	Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in <i>maximaal</i> 5 jaar afgeschreven.
7	Investeringen met maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves geactiveerd. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken.	Investeringen met maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves geactiveerd. Indien de financiële resultaten daartoe ruimte bieden kan extra worden afgeschreven.
8	Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen,	Bijdragen aan activa van derden worden niet geactiveerd.

	verminderd met de afschrijvingen.	
9	-	Er dient sprake te zijn van meerjarig nut.
10	-	Activa met een exploitatieduur van 2 jaar of minder worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
11	-	Activa met een waarde < €50.000 worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen.
12	Activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, inclusief toegerekende uren en overige indirecte kosten, rente wordt niet geactiveerd.	Voortzetten bestaande uitgangspunt, met de aanvulling dat dit onverkort geldt voor interne leveringen.
13	-	Niet compensabele BTW wordt opgeteld bij de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van het actief en geactiveerd.
14	-	De componentenbenadering wordt toegepast bij zowel investeringen met economisch nut als investeringen met maatschappelijk nut.

HOOFDSTUK 1: INLEIDING

1.1 Aanleiding

In de financiële verordening van de gemeente Helmond zijn de kaders van het gemeentelijk beleid opgenomen met betrekking tot het investeringsbeleid, zoals de waardering en afschrijving van activa. Tevens wordt voor nadere kaders verwezen naar de nota investeringsbeleid. De meest actuele nota (nota activeren, waarderen en afschrijven) dateert uit 2004 en is begin 2005 vastgesteld. De nu voorliggende nota investeringsbeleid sluit aan bij de meest recente wettelijke kaders en de financiële verordening en de in de Voorjaarsnota 2015 opgenomen veranderde uitgangspunten voor een nieuw afwegingskader voor investeringen.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van deze nota is het (her-) formuleren van beleid en vastlegging van uniforme regels voor:

- (Het aangaan van) investeringen
- Activeren van activa;
- Waarderen van activa;
- Afschrijven van activa.

Deze nota is een nadere uitwerking van het kader zoals dat is weergegeven in de financiële verordening van de gemeente Helmond. De uitgangspunten van deze nota worden onder andere toegepast bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening.

1.3 Wettelijk kader

Deze nota is primair bedoeld als instrument ten behoeve van de kaderstellende rol van de raad. Het wettelijk kader bestaat uit de Gemeentewet (artikel 212) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (het BBV). Daarnaast heeft de commissie BBV de afgelopen jaren diverse notities uitgebracht.

In artikel 212 van de Gemeentewet is het volgende opgenomen: *De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, evenals het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. De verordening bevat in ieder geval de regels voor waardering en afschrijving van activa.*

Het besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is op 1 januari 2004 in werking getreden. In de toepassing van het BBV zijn de afgelopen jaren diverse notities uitgebracht door de commissie BBV, alsmede is aan de hand van praktijkcases veel informatie beschikbaar gekomen welke een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV bevorderen. In deze informatie wordt onderscheid gemaakt in stellige uitspraken en aanbevelingen. Hiermee wordt in de voorliggende nota rekening gehouden. De relevante artikelen rondom waardering, activeren en afschrijven staan in artikel 59 tot en met 65 van hoofdstuk V van het BBV. De tekst van deze artikelen is opgenomen in bijlage 1.

1.4 Interne regelgeving

De financiële verordening van de gemeente Helmond is voor het laatst vastgesteld in 2005. In deze verordening zijn de kaders opgenomen rondom de waardering en het afschrijven van activa. In de geactualiseerde financiële verordening van 2015 wordt gestreefd naar een helder en

allesomvattend kader en is daarom aangegeven dat bij het ontstaan van relevante ontwikkelingen een nota investeringsbeleid ter vaststelling wordt aangeboden aan de raad. Dat is de nu voorliggende nota.

1.5 Begrippen

Eenduidige definities zijn belangrijk bij toepassing van kaders. In bijlage 2 zijn daarom de definities opgenomen van de begrippen die horen bij activeren, waarderen en afschrijven.

1.6 Leeswijzer

In deze nota worden uitgangspunten weergegeven in omkaderde vakken. In de tekst voorafgaand aan de uitgangspunten wordt de onderbouwing gegeven van het betreffende uitgangspunt. Een samenvatting van de uitgangspunten is opgenomen in bijlage 3.

HOOFDSTUK 2: SYSTEMATHIEK

2.1 Investeringsbeleid

Binnen de gemeente Helmond is behoefte aan:

- een betaalbaar en toekomstbestendig investeringsbeleid;
- een integraal afwegingskader van alle investeringen inclusief de strategische investeringen;
- flexibiliteit om jaarlijks de investeringswensen bij te sturen .

Het uitgangspunt wat daarbij wordt gehanteerd is dat nieuwe onrendabele investeringen (investeringen waarvoor geen dekking vanuit bijvoorbeeld opbrengsten bestaat) primair bekostigd worden uit de (vrijval) van bestaande kapitaallasten en daarmee een min of meer budgettair gelijkblijvend niveau kennen binnen de meerjarenraming. De investeringen vergen daardoor geen extra middelen en leggen ook geen extra druk op het meerjarenperspectief. Hiermee blijft het investeringsbeleid betaalbaar en wordt het daarmee ook toekomstbestendig. Uiteraard kan de raad te allen tijde besluiten om dit kapitaallastenplafond omlaag of omhoog bij te stellen.

Voor rendabele investeringen is een aparte financieringsbron beschikbaar. De kapitaallasten hiervan komen niet ten laste van de exploitatie.

Uitgangspunt 1:

Nieuwe onrendabele investeringen worden primair bekostigd vanuit de (vrijval van) kapitaallasten en passen hiermee budgettair neutraal binnen de meerjarenraming. Voor rendabele investeringen is een aparte financieringsbron beschikbaar.

2.2 Kapitaallastenplafond / investeringsniveau

In het hiervoor geschetst uitgangspunt blijft de omvang van de totale kapitaallasten gelijk. Dit wordt ook wel het kapitaallastenplafond genoemd. Hiermee wordt de beschikbare ruimte (veroorzaakt door vrijval) binnen de bestaande kapitaallasten bepalend voor de investeringsruimte voor nieuwe investeringen.

Dit is een verandering t.o.v. de vorige werkwijze, waarbij een jaarlijks investeringsniveau van ruim €8 miljoen uitgangspunt was, ongeacht of deze ruimte er was. Bij ontbrekende ruimte drukt dit op het meerjarenperspectief en vergde zo nodig (extra) bezuinigingen.

Uitgangspunt 2:

Er wordt een kapitaallastenplafond ingevoerd. De omvang van de bestaande kapitaallasten blijft jaarlijks gelijk. De raad stelt het plafond vast en kan deze ook wijzigen.

Het is de bedoeling om op termijn naar de budgettaire neutrale situatie van het kapitaallastenplafond toe te groeien. Investeringsbeslissingen worden in de nieuwe werkwijze nadrukkelijk afgewogen binnen het voor het investeringsplan beschikbare ruimte (vrijval kapitaallasten). In de Programmabegroting 2017-2020 zal dit voor het eerst worden opgenomen.

Voor de goede orde gaat het om de zogenaamde onrendabele investeringen, dus investeringen die leiden tot kapitaallasten. Binnen het investeringsprogramma wordt daarvoor een helder onderscheid gemaakt gebracht tussen onrendabele investeringen en rendabele investeringen. Voor laatstgenoemde categorie investeringen is andere dekking / financiering voorhanden, bijvoorbeeld uit reserves of subsidies. Hiervoor geldt het kapitaallastenplafond dus niet.

Bij de opstelling van de toekomstige investeringsprogramma's zal nadrukkelijk getoetst worden of voorgestelde uitgaven voldoen aan de definitie van investeringen om vermenging bij van afweging van investeringen en niet-investeringen (exploitatie-uitgaven) te voorkomen.

2.3 Integrale afweging investeringen (inclusief strategische investeringen)

Tot op heden hanteerden we een werkwijze waarbij we voor de zogenaamde strategische investeringen apart budgettaire ruimte creeerden. Dit gebeurde door strategische investeringen te dekken uit de bestemmingsreserve strategische investeringen, terwijl een groot deel ook weer gevoed werd uit de jaarlijkse ruimte binnen het investeringsprogramma. Daarnaast werden hieruit ook strategische exploitatielasten gefinancierd die niet als "investering" te betitelen zijn. Dit "rondpompen" van geld en het vermengen van exploitatie uitgaven en investeringen wordt afgebouwd. Aan de ene kant omdat dit het overzicht ernstig vertroebeld, aan de andere kant omdat dit niet nodig is om het beleid om voldoende middelen te reserveren voor "strategische" investeringen uit te kunnen voeren. Dit wordt vanaf nu op een kwalitatieve wijze gedaan door voldoende "strategische" investeringen in het jaarlijkse investeringsplan op te nemen.

Uitgangspunt 3:

Investeringen worden integraal afgewogen. Het onderscheid tussen strategische investeringen en overige investeringen wordt alleen nog in kwalitatieve zin gehanteerd.

2.4 Systeemwijziging

Zoals aangekondigd in de Voorjaarsnota 2015 wordt voortaan een onderscheid gemaakt in investeringen voor het eerste komende jaar en de kansrijke investeringsprojecten voor het jaar daarna. Deze laatste categorie wordt op een "overzicht met kansrijke investeringen" gezet. Definitieve toekenning van deze kansrijke investeringen gebeurt op basis van een gedegen voorbereiding van het investeringsvoorstel in het betreffende jaar. Daar wordt nog niet direct investeringsruimte aan toegekend. Dit betekent dat alle voorheen al in het investeringsprogramma opgenomen voorstellen van na 2016 nu onderdeel uitmaken van de lijst met kansrijke investeringen. Hiermee komt de focus meer te liggen op de investeringen voor het komende jaar. De kansrijke investeringen na het volgende begrotingsjaar maken op basis van een verdere uitwerking onderdeel uit van de afwegingen bij de volgende begroting. Hiermee wordt voorkomen dat het budgettaire beslag op de kapitaallasten al jaren van te voren wordt geclaimd en dat alleen goed uitgewerkte voorstellen worden opgenomen in het IVP waardoor de kans op vertraging afneemt. Omdat vanaf de begroting 2017 de eerste goed uitgewerkte investeringsvoorstellen zullen worden opgenomen in het IVP worden vanaf dat moment daar ook direct kredieten voor beschikbaar gesteld. Het komende jaar is nog een overgangsjaar waarin de kredieten pas door het College worden toegekend na een gedegen uitwerking van het investeringsvoorstel. Door het nieuwe beleid staan er nu ook kansrijke investeringen op de lijst

voor na 2017. Uiteindelijk zal de lijst met kansrijke investeringen alleen investeringen uit het jaar volgend op het komende begrotingsjaar gaan bevatten.

Uitgangspunt 4:

Er wordt onderscheid gemaakt in besluitrijpe investeringsvoorstellen voor het komende begrotingsjaar waaraan een krediet wordt gevoteerd en een lijst met kansrijke investeringsprojecten voor het jaar daarna. Eerstgenoemde investeringen worden gedegen voorbereid voor de begroting en laatstgenoemde worden (nog) niet financieel vertaald, maar eerst goed uitgewerkt voor afweging in de betreffende jaarschijf.

HOOFDSTUK 3: ACTIVEREN

3.1 Soorten activa

Op de balans worden de activa onderscheiden in de vaste en de vlottende activa. Investerings worden verantwoord onder de vaste activa. Het BBV hanteert de volgende soorten vaste activa:

1. immateriële vaste activa
2. materiële vaste activa
3. financiële vaste activa

3.1.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan volgens artikel 34 van het BBV uit:

- kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen en het saldo van (dis)agio
- kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

Beide kostensoorten mogen worden geactiveerd. Voor kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen geldt een maximale afschrijvingsduur van de looptijd van de lening. Kosten van onderzoek en ontwikkeling moeten in maximaal 5 jaar worden afgeschreven en er moet zijn voldaan aan de voorwaarden in artikel 60 van het BBV, te weten:

- er bestaat een voornemen het actief te gebruiken of te verkopen;
- de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- het actief zal in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereren;
- de uitgaven die toe te rekenen zijn aan het actief kunnen betrouwbaar worden vastgesteld.

Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van (dis)agio worden op dit moment lineair afgeschreven gedurende de periode die gelijk is aan de looptijd van de betreffende lening. Voorgesteld wordt daarom het huidige beleid te handhaven.

Op dit moment zijn onder de immateriële vaste activa alleen kosten van onderzoek en ontwikkeling bij de gemeente Helmond opgenomen. Deze worden in 5 jaar afgeschreven. Voorgesteld wordt het huidige uitgangspunt van afschrijven van deze kosten in 5 jaar iets aan te scherpen naar *maximaal* 5 jaar.

Om die reden worden de volgende twee uitgangspunten voorgesteld

Uitgangspunt 5:

De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van (dis)agio worden lineair afgeschreven gedurende de periode gelijk aan de looptijd van de betreffende geldlening.

Uitgangspunt 6:

Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in maximaal 5 jaar afgeschreven.

3.1.2 Materiële vaste activa

Volgens artikel 35 van het BBV bestaan er twee soorten materiële vaste activa:

1. investeringen met een economisch nut
2. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Beide soorten moeten apart worden opgenomen op de balans van de gemeente.

Investerings met economisch nut

Dit zijn de investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/ of verhandelbaar zijn. Voorbeelden hiervan zijn investeringen in gebouwen, vervoermiddelen, installaties, automatisering en ook investeringen in afvalstoffenverzameling en riolering. Het gaat nadrukkelijk om de mogelijkheid middelen te verwerven. De gemeente kan er zelf voor kiezen om ergens geen of geen kostendekkend tarief te rekenen, maar die keuze is niet van invloed op de vraag of het actief economisch nut heeft en moet worden geactiveerd. Eenzelfde redenering geldt voor de verhandelbaarheid.

Deze investeringen *moeten* volgens artikel 59 lid 1 van het BBV worden geactiveerd. Een uitzondering wordt gemaakt voor kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde, zoals een schilderij van een beroemd kunstenaar. Deze worden niet geactiveerd.

In november 2014 is een Notitie riolering uitgebracht door de commissie BBV. Als gevolg van deze notitie worden investeringen in riolering vanaf de jaarrekening 2014 niet meer geactiveerd, maar verrekend met de spaarbedragen uit de inkomsten rioolheffing, die worden gestort in een nieuw te vormen artikel 44.1d voorziening.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Dit betreft investeringen in de openbare ruimte, zoals wegen, bruggen en openbaar groen. Deze investeringen genereren geen middelen en er is geen markt voor. Het BBV bepaalt in artikel 59 lid 4 dat deze investeringen *mogen* worden geactiveerd. Het BBV geeft de voorkeur aan het niet activeren van deze investeringen, en de bijbehorende exploitatie- en onderhoudslasten op te nemen in de begroting. Het huidige uitgangspunt van de gemeente zoals opgenomen in de financiële verordening is om deze investeringen te activeren onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves. Middels raadsbesluit kan hiervan worden afgeweken. Voorgesteld wordt om dit uitgangspunt aan te scherpen door toe te voegen dat extra wordt afgeschreven, indien de financiële resultaten daar mogelijkheden tot biedt.

Inzet van bijdragen van derden en (bestemmings-) reserves

In artikel 62 en 64 van het BBV zijn aanvullende bepalingen opgenomen rondom de investeringen. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste verschillen in beeld gebracht:

Investerings met economisch nut	Investerings met maatschappelijk nut
Activeren <i>moet</i>	Activeren <i>mag (bruto en netto)</i>
Geen reserves op in mindering brengen	Reserves op in mindering brengen <i>mag</i>
Bijdragen van derden kunnen in mindering worden gebracht	Bijdragen van derden kunnen in mindering worden gebracht
Actief verhandelbaar (er is een markt voor)	Actief <i>niet</i> verhandelbaar (er is geen markt voor)
Uit het actief <i>zijn</i> middelen te genereren	Uit het actief <i>zijn geen</i> middelen te genereren
Extra afschrijving is niet mogelijk	Extra afschrijving is <i>wel</i> mogelijk

Uitgangspunt 7:

Investerings met maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves geactiveerd. Indien de financiële resultaten daartoe ruimte bieden kan extra worden afgeschreven.

3.1.3 Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan volgens artikel 36 van het BBV uit:

- a. kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen
- b. leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen
- c. overige langlopende leningen
- d. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- e. bijdragen aan activa in eigendom van derden

De onderdelen a tot en met d moeten altijd worden geactiveerd. Eventuele duurzame waardevermindering wordt middels extra afschrijving tot uitdrukking gebracht.

Voor categorie e. bijdragen aan activa in eigendom van derden geeft artikel 61 van het BBV aanvullende regels. Deze activa kunnen worden geactiveerd indien:

- er sprake is van een investering door derden;
- de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Indien aan één of meerdere van deze voorwaarden niet wordt voldaan, mag niet geactiveerd worden. In de praktijk blijkt dat het erg moeilijk is om aan deze voorwaarden te voldoen.

Het huidig beleid is (volgens de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening) om de bijdragen aan activa in eigendom van derden te activeren tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen. De omvang van deze bijdragen is voor de gemeente Helmond te verwaarlozen. Om die reden wordt voorgesteld om bijdragen van activa van derden niet te activeren.

Uitgangspunt 8:

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden niet geactiveerd.

3.2 Criteria voor het activeren van activa

Het is niet praktisch om alle investeringen die in aanmerking komen om geactiveerd te worden ook daadwerkelijk te activeren. De commissie BBV doet in haar notitie rondom verkrijging en vervaardiging van kapitaalgoederen vanuit efficiency-oogpunt de aanbeveling om een minimale omvang voor het activeren van vaste activa te hanteren. Hierdoor wordt de staat van activa niet belast met veel kleine investerings- en afschrijvingsbedragen. Tevens worden extra administratieve handelingen voorkomen. Investerings welke niet worden geactiveerd worden, worden in één keer als last genomen in de exploitatie.

Voorgesteld wordt om de volgende minimumuitgangspunten te hanteren om te bepalen of een investering wordt geactiveerd:

Uitgangspunt 9:

Er dient sprake te zijn van meerjarig nut.

Uitgangspunt 10:

Activa met een exploitatieduur van 2 jaar of minder worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Uitgangspunt 11:

Activa met een waarde < €50.000 worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen.

HOOFDSTUK 4: WAARDEREN

4.1 Waarderingsgrondslagen

De activa die op de balans van de gemeente worden opgenomen vertegenwoordigen een bepaalde waarde. De gekozen systematiek voor de waardering is van invloed op de exploitatie van de gemeente en daarmee op de financiële resultaten die worden behaald. Het BBV geeft strikte regels voor de waardering van activa. Hiermee wordt voorkomen dat financiële resultaten kunnen worden beïnvloed en anderzijds wordt bereikt dat financiële gegevens in de loop der tijd vergelijkbaar blijven.

De hoofdregel voor waardering van activa is opgenomen in artikel 63 van het BBV: activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Bij onze gemeente worden activa gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, inclusief toegerekende uren (uren x uurtarief zonder verdere opslag) en overige indirecte kosten, rente wordt niet geactiveerd. Voorgesteld wordt dit uitgangspunt te continueren, met de aanscherping dat dit, op advies van de accountant, onverkort geldt voor interne leveringen.

Uitgangspunt 12:

Activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, inclusief toegerekende uren en overige indirecte kosten, rente wordt niet geactiveerd. Dit geldt onverkort voor interne leveringen.

4.2 BTW

Extra aandacht moet worden besteed aan de BTW. Met de invoering van het BTW compensatiefonds wordt geen BTW geactiveerd voor zover deze compensabel of verrekenbaar is. Compensabele BTW wordt niet als last beschouwd. Niet compensabele BTW verhoogt de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en daarmee ook de waardering van het actief.

Uitgangspunt 13:

Niet compensabele of verrekenbare BTW wordt opgeteld bij de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van het actief en geactiveerd.

4.3 Afwaarderen activa

In de loop der tijd kan de reële waarde van een activum veranderen ten opzichte van de waarde die op de balans is opgenomen. Die reële waarde kan zowel hoger als lager zijn. Het kan dan nodig zijn om een correctie te maken op de balans. Opwaardering vindt, rekening houdend met de andere BBV regels, niet plaats. Een duurzame waardevermindering moet wel worden verwerkt in de balans middels een extra afschrijving. In artikel 65 van het BBV is bepaald dat deze afwaardering moet plaatsvinden onafhankelijk van het resultaat. Daarnaast is bepaald dat een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buiten gebruikstelling, indien de restwaarde hoger is dan de boekwaarde.

4.4 Desinvesteren activa

Op het moment dat een desinvestering plaatsvindt, wordt de boekwinst of het boekverlies in het resultaat van het betreffende jaar verwerkt en niet verrekend met de verkrijgingsprijs van een nieuw actief. Dat is niet toegestaan op grond van het BBV.

4.5 Componentenbenadering

De componentenbenadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief afzonderlijk worden gewaardeerd en afgeschreven op basis van het waardeverloop van de individuele delen. Per samenstellend deel kan de economische gebruiksduur verschillen. Bij toepassing van deze methode worden afzonderlijke vervangingen opnieuw geactiveerd.

Met het toepassen van de componentenbenadering wordt bewerkstelligd dat activa die naar aard en gebruik gelijksoortig zijn op dezelfde grondslag worden gewaardeerd en behandeld.

De commissie BBV adviseert de componentenbenadering toe te passen bij investeringen met economisch nut. Om één heldere lijn te trekken binnen de gemeente Helmond wordt het volgende uitgangspunt voorgesteld:

Uitgangspunt 14:

De componentenbenadering wordt toegepast bij zowel investeringen met economisch nut als investeringen met maatschappelijk nut.

HOOFDSTUK 5: AFSCHRIJVEN

5.1 Inleiding

Het gebruik van vaste activa strekt zich uit over meerdere jaren. De levensduur van niet financiële vaste activa is echter niet oneindig. Door technische slijtage of economische veroudering daalt de waarde. Het zichtbaar maken van de waardevermindering in de jaarlijkse exploitatie wordt afschrijven genoemd. Bij het bepalen van de juiste afschrijving moeten de levensduur en de wijze van afschrijven in ogenschouw worden genomen.

5.2 Methoden van afschrijven

Er bestaan verschillende methoden voor afschrijving. Het BBV laat de gemeenten vrij in de keuze van een methode. De meest voorkomende methoden bij gemeenten zijn:

1. lineair
2. annuïtair

Bij de lineaire afschrijvingsmethode wordt jaarlijks een vast percentage van de aanschafwaarde (verminderd met eventuele restwaarde) afgeschreven. Hierdoor daalt de boekwaarde van het actief jaarlijks met eenzelfde bedrag. De rentelasten dalen bij toepassing van deze methode naarmate de jaren verstrijken, door de jaarlijkse afname van de boekwaarde van het actief. Bij de annuïteitenmethode blijft de jaarlijkse kapitaallast (= afschrijving + rente) gelijk. De rentelast is gedurende een langere periode de grootste component van de kapitaallast en daalt in de loop van de gebruiksperiode steeds sneller, waardoor het gedeelte voor afschrijving omgekeerd evenredig stijgt.

De gemeente Helmond hanteert de lineaire methode. De belangrijkste argumenten hiervoor zijn het feit dat de afschrijving constant blijft, deze methode ten opzichte van de annuïtaire methode beter rekening houdt met de relatief sterke waardedaling in de eerste jaren van de gebruiksperiode, de stijgende onderhoudslasten bij veroudering en de methode is over de gehele gebruiksduur gezien goedkoper, omdat de rente jaarlijks daalt. Voorgesteld wordt de lineaire methode te blijven gebruiken.

Uitgangspunt 15:

De lineaire afschrijvingsmethode wordt toegepast voor de afschrijving van activa.

5.4 Restwaarde

De restwaarde van een actief aan het eind van de gebruiksperiode is van tevoren vaak lastig in te schatten. Op grond van het voorzichtigheidsprincipe wordt er vanuit gegaan dat de restwaarde nihil is. Wel zal worden onderzocht of er mogelijkheden zijn rondom het toepassen van restwaarden.

Uitgangspunt 16:

Activa worden afgeschreven naar een boekwaarde van nihil. Er wordt geen rekening gehouden met een restwaarde.

5.3 Afschrijvingstermijnen

Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur moet volgens artikel 64 lid 3 BBV worden afgeschreven. De gebruiksduur wordt bepaald door de technische en economische levensduur. Op grond wordt niet afgeschreven. De afschrijvingstermijnen moeten consistent worden toegepast, en mogen alleen bij gegronde reden worden aangepast.

In bijlage 4 zijn de bij de gemeente Helmond gehanteerde afschrijvingstermijnen opgenomen, welke vanaf het moment van vaststelling van deze nota gelden.

Uitgangspunt 17:

De afschrijvingstermijnen welke als bijlage zijn gevoegd bij de nota Investeringsbeleid worden als basis gehanteerd voor het afschrijven van de vaste activa.

5.4 Ingangsmoment van de afschrijvingen

De commissie BBV doet de aanbeveling om vast te leggen vanaf welk moment wordt begonnen met afschrijven. Hierbij zijn diverse alternatieven denkbaar, zoals:

- starten in het jaar waarin het actief gereed komt c.q. verworven wordt vanaf het moment dat het actief in gebruik genomen wordt;
- starten medio het begrotingsjaar waarin het actief gereed komt c.q. verworven wordt;
- starten in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het actief gereed komt c.q. verworven wordt.

De gemeente Helmond sluit aan bij de laatste keuze: de afschrijvingslasten starten op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief gereed komt c.q. verworven wordt.

Uitgangspunt 18:

De afschrijvingslasten starten op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief gereed komt c.q. verworven wordt.

5.5 Rentetoerekening

Aan alle geactiveerde kapitaaluitgaven wordt rente toegerekend. Dit zijn de lasten die voortkomen uit financiering van de investering. De combinatie van rente en afschrijving vormen de kapitaallasten die zowel in de begroting als in de jaarrekening ten laste van de exploitatie worden gebracht.

Volgens de wet- en regelgeving Financiering decentrale overheden bestaan er twee mogelijkheden voor het bepalen van de rente:

1. een vooraf bepaald vast percentage
2. een omslagpercentage

De gemeente Helmond past het rente-omslagpercentage toe. Periodiek wordt berekend wat de geraamde rentekosten van de gemeente zijn. De hoogte van het omslagpercentage wordt vervolgens bepaald door de totale rentekosten te delen door de boekwaarde van de activa aan het begin van het jaar.

De rente wordt als volgt berekend:

1. Voor gerealiseerde activa met een boekwaarde per 1 januari (de ‘aanwezige activa’) op de staat van activa wordt rente berekend over die boekwaarde per 1 januari.
2. Voor nog niet afgesloten kredieten geldt dat rente wordt berekend over de eventuele aanwezige boekwaarde per 1 januari. Daarnaast wordt voor de investeringen die gedurende het begrotingsjaar worden gedaan rekening gehouden met een half jaar rente over het geïnvesteerd bedrag.

Uitgangspunt 19:

- Aan de geactiveerde kapitaaluitgaven wordt rente toegerekend middels een jaarlijks berekend omslagpercentage.
- Voor gerealiseerde activa met een boekwaarde per 1 januari (de ‘aanwezige activa’) op de staat van activa wordt rente berekend over die boekwaarde per 1 januari.
- Voor nog niet afgesloten kredieten geldt dat rente wordt berekend over de eventuele aanwezige boekwaarde per 1 januari. Daarnaast wordt voor de investeringen die gedurende het begrotingsjaar worden gedaan rekening gehouden met een half jaar rente over het geïnvesteerd bedrag.

HOOFDSTUK 6: GEWENSTE WERKWIJZE P&C CYCLUS

6.1 Inpassing in de planning en controlcyclus

Investeringsnemen nemen een zelfstandige positie in binnen de planning- en controlcyclus. Het investeringsprogramma maakt onderdeel uit van de programmabegroting. Daarnaast komt (de stand van zaken van) de investeringen aan de orde in alle producten van de planning- en controlcyclus. Hiermee maken zij deel uit van de cyclus van plannen, begroten en verantwoorden. Onderstaand wordt aangegeven hoe de investeringen in de diverse planning- en controlproducten aan de orde komen.

6.1.1 Voorjaarsnota

De jaarlijkse cyclus begint bij de voorjaarsnota. Hierin staan de budgettaire kaders en uitgangspunten van de begroting van het volgende jaar. In de voorjaarsnota wordt de budgettaire ruimte vastgesteld die beschikbaar is voor investeringen in het komende begrotingsjaar.

6.1.2 Programmabegroting

In de programmabegroting worden de investeringen opgenomen die opgenomen worden in het Investeringsplan (IVP). Deze voorstellen vanuit de lijst met kansrijke investeringen zijn in aanloop naar de begroting zodanig voorbereid dat ze daadwerkelijk in het begrotingsjaar in uitvoering genomen kunnen worden. Zij passen binnen de budgettaire ruimte van het kapitaallastenplafond of kennen een andere financieringsbron.

Daarnaast wordt in de programmabegroting een overzicht opgenomen van de kansrijke investeringsprojecten voor latere jaren, zonder dat hiervoor concrete bedragen worden gereserveerd. Deze werkwijze geeft de mogelijkheid om jaarlijks écht te prioriteren. De bestuurlijke flexibiliteit neemt hierdoor toe.

Middels vaststelling van de programmabegroting autoriseert de raad de budgetten voor de programma's en de geplande investeringen. Het college kan vervolgens uitvoering geven aan het realiseren van de investeringen. Door vaststelling van de begroting ontstaat ook de opdracht om de geplande investeringen binnen de afgesproken periode en met de beschikbaar gestelde middelen te realiseren.

6.1.3 Bestuursrapportages

In de bestuursrapportages worden afwijkingen rondom de in uitvoering zijnde investeringsprojecten toegelicht aan de raad. Daarnaast wordt een doorkijk gegeven naar de verwachte realisatie van de voorgenomen investeringsprojecten per einde van het begrotingsjaar. Waar nodig kan worden bijgestuurd op de financiële of inhoudelijke planning.

6.1.4 Jaarverantwoording

In de jaarverantwoording legt het college verantwoording af over de realisatie van de in de begroting opgenomen investeringen. Bij de betreffende programma's wordt aangegeven welke van de voorgenomen investeringen zijn gerealiseerd. In het bijlagenboek bij de jaarrekening wordt een financieel overzicht verstrekt van de lopende kredieten en de af te sluiten kredieten.

6.2 Procedures

In voorgaande hoofdstukken is het kader geschetst voor het investeringsbeleid. In deze paragraaf wordt ingegaan op enkele uitgangspunten en bevoegdheden.

6.2.1 Autorisatie van investeringen

De raad autoriseert middels vaststelling van de programmabegroting de investeringen voor het begrotingsjaar. Hiermee wordt tevens afgesproken dat de gehonoreerde investeringen volgens de aangegeven planning worden uitgevoerd. Verschuiving van investeringen in omvang of tijd is in principe niet mogelijk zonder nieuw besluit van de raad. Met de raad is immers een afspraak gemaakt over een bepaalde inzet van middelen voor een vastgesteld doel binnen een afgesproken termijn. De rol van het college is sturen op de investeringen binnen de met de raad gemaakt afspraken. Er kunnen omstandigheden zijn die leiden tot aanpassing van de gemaakte afspraken.

6.2.2 Uitvoeren van kredieten

Voor de in de begroting opgenomen investeringen voor het komende begrotingsjaar voteert de raad de benodigde kredieten. Over de resultaten van de uitvoering legt het college verantwoording af aan de raad, in de regel in de jaarrekening.

6.2.3 Afsluiten van kredieten

Kredieten worden afgesloten uiterlijk op de einddatum die is afgesproken bij autorisatie van het krediet. Kredieten kunnen op elk moment worden afgesloten, waarbij de verantwoordelijk budgethouder verantwoording aflegt over de inhoudelijke en financiële afronding van het krediet. Indien het krediet niet binnen de inhoudelijke en/of financiële afspraken kan worden afgesloten, moet de budgethouder via een collegevoorstel toelichten wat daarvan de oorzaak is en hoe het knelpunt wordt opgelost. Indien het knelpunt en/ of de oplossing buiten de bevoegdheid van het college valt dan moet een voorstel voor kredietafsluiting aan de raad worden voorgelegd.

6.2.4 Overhevelen naar volgend begrotingsjaar

Indien een krediet volgens de afspraken afgesloten zou moeten worden, maar dit nog niet gewenst is, dan kan de budgethouder verlenging aanvragen voor maximaal één jaar. De aanvraag moet worden voorzien van een toelichting en een nieuwe financiële en inhoudelijke planning. De verzoeken tot verlenging/ overheveling van kredieten worden voorafgaand aan het opstellen van de jaarrekening voorgelegd aan het college. Via besluitvorming bij de jaarrekening wordt vervolgens aan de raad gevraagd akkoord te gaan met de verlenging.

BIJLAGE 1: WETTEKSTEN BBV

BBV Hoofdstuk V. Waardering, activeren en afschrijven

Artikel 59

1. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.
2. Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
3. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde niet geactiveerd.
4. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.

Artikel 60

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd, indien:

- a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 61

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd indien:

- a. er sprake is van een investering door derden;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Artikel 62

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid kunnen reserves in mindering worden gebracht op investeringen, als bedoeld in artikel 59, het vierde lid.
4. In afwijking van het eerste lid moeten de voorzieningen, bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d, in mindering gebracht worden op de investeringen, bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Artikel 63

1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijging- of de vervaardigingprijs.
2. De verkrijgingprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van de eerste uitgifte als verkrijgingprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.

Artikel 64

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het eerste en het derde lid kan er op de activa, als bedoeld in artikel 59, vierde lid, extra worden afgeschreven.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
6. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.

Artikel 65

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijging- of vervaardigingprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

BIJLAGE 2: BEGRIPPEN

Activa:

De bezittingen van een gemeente. Activa worden verdeeld in vaste en vlottende activa.

Activeren:

Het opnemen van investeringen op de balans van de gemeente.

Afschrijven:

Afschrijven is het boekhoudkundig laten zien dat de waarde van activa in de loop van de tijd afneemt. Deze waarde afname wordt veroorzaakt door technische slijtage en/of economische veroudering. Het afschrijvingsbedrag hangt af van de gebruiksduur en restwaarde van de investering. De gebruiksduur bepaalt de afschrijvingstermijn en dus ook de hoogte van de jaarlijkse afschrijvingslasten.

Agio/disagio:

Agio c.q. disagio is het verschil tussen het bedrag waarvoor een lening wordt aangegaan en het hogere c.q. lagere bedrag dat aan de geldnemer wordt uitgekeerd.

Annuitaire afschrijvingsmethode:

Een afschrijvingsmethode waarbij de kapitaallasten jaarlijks gelijk zijn gedurende de gehele economische levensduur van de investering. In de beginjaren is de afschrijvingscomponent laag en de rentecomponent hoog. Aan het eind ligt de verhouding andersom.

Boekwaarde:

De waarde van de activa op de balans. Dit is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen.

Economische levensduur:

Activa slijten op twee manieren. Aan de ene kant door het gebruik, de zogeheten technische slijtage. Aan de andere kant doordat ze verouderen: er komen bijvoorbeeld nieuwe machines op de markt waarin de nieuwste technische kennis is verwerkt. Deze veroudering wordt economische slijtage genoemd.

Financiële vaste activa:

Is een groep van activa die een financiële waarde of bezit vertegenwoordigen zoals bijvoorbeeld deelnemingen en aandelen.

Immateriële vaste activa:

Immateriële vaste activa onderscheiden zich van materiële vaste activa doordat ze geen tastbare vorm hebben en dus onzichtbaar zijn. Ze hebben met materiële vaste activa echter gemeen, dat ze langdurig bruikbaar zijn.

Investeren:

Het aanschaffen of zelf produceren van activa. Hierbij is het de bedoeling de bedrijfsmiddelen meerdere jaren te gebruiken.

Investerings met economisch nut:

Activa die geld kunnen opleveren of die verhandelbaar zijn (er is een markt voor), zoals gebouwen; deze *moeten* worden geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut:

Activa in de openbare ruimte die een publieke taak vervullen zoals wegen, groenvoorziening, bruggen e.d. Deze *mogen* worden geactiveerd, maar zo kort mogelijk.

Investeringskrediet:

Bedrag dat door de gemeenteraad of het college beschikbaar is gesteld voor het doen van een investering.

Kapitaalgoederen:

Goederen die meerdere jaren nut geven; denk aan wegen, gebouwen, riolen.

Kapitaallasten:

De jaarlijks terugkerende lasten die samenhangen met de investeringen. De kapitaallasten bestaan uit afschrijvingen en rente.

Lineaire afschrijvingsmethode:

Een afschrijvingsmethode waarbij de kapitaallasten jaarlijks dalen. De afschrijvingscomponent is jaarlijks gelijk. Als gevolg van de daling van de boekwaarde neemt de jaarlijkse rentelast af.

Materiële vaste activa:

Dit zijn investeringsuitgaven waar bezittingen tegenover staan van stoffelijke aard, waarvan de gebruiksduur gedurende meerdere jaren kan worden toegepast.

Rente:

Een vergoeding voor het beslag dat de boekwaarde van een investering legt op de financieringsmiddelen van de gemeente.

Restwaarde:

Dit is de geschatte waarde dat een actief vermoedelijk nog zal hebben op het moment dat je hem niet meer kunt gebruiken c.q. de afschrijving loopt.

Technische levensduur:

Het aantal jaren dat een actief daadwerkelijk meegaat, voordat het technisch versleten is.

Vaste activa:

De bezittingen van de gemeente waarvan het daarvoor benodigde vermogen voor een periode langer dan een jaar is vastgelegd. Voorbeelden hiervan zijn gronden, gebouwen en inventaris. De vaste activa worden verdeeld in immateriële, materiële en financiële vaste activa.

Verkrijgingsprijs:

Het bedrag dat is betaald om activa aan te schaffen; dit betreft zowel de inkoopprijs als de bijkomende kosten.

Vervaardigingsprijs:

De kosten die gemaakt zijn ten behoeve van het intern vervaardigen van een actief.

Vlottende activa:

De bezittingen van de gemeente waarvan het daarvoor benodigde vermogen voor een periode korter dan een jaar is vastgelegd. Binnen een jaar moeten de vlottende activa zijn omgezet in geld. Voorbeelden hiervan zijn voorraden, debiteuren en liquide middelen (bank en kas).

BIJLAGE 3: SAMENVATTING UITGANGSPUNTEN

Nr	Uitgangspunt nota 2004	Voorstel uitgangspunt nota 2015
1	-	Nieuwe investeringen worden bekostigd vanuit de (vrijval van) kapitaallasten en passen hiermee budgettair neutraal binnen de meerjarenraming
2	-	Er wordt voor de onrendabele investeringen een kapitaallastenplafond ingevoerd. De omvang van de kapitaallasten blijft jaarlijks gelijk. De raad stelt het plafond vast en kan deze ook wijzigen.
3	Voor strategische investeringen wordt apart budgettaire ruimte gereserveerd via de bestemmingsreserve strategische investeringen.	Investeringen worden integraal afgewogen. Het onderscheid tussen strategische investeringen en overige investeringen wordt alleen nog in kwalitatieve zin gehanteerd.
4	-	Er wordt onderscheid gemaakt in besluitrijpe investeringsvoorstellen voor het komende begrotingsjaar waaraan een krediet wordt gevoteerd en een lijst met kansrijke investeringsprojecten voor ná het begrotingsjaar. Eerstgenoemde worden gedegen voorbereid voor de begroting en laatstgenoemde worden (nog) niet financieel vertaald, maar worden eerst goed uitgewerkt voor afweging in de komende jaarschijf.
5	Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van (dis)agio worden lineair afgeschreven gedurende de periode gelijk aan de looptijd van de betreffende geldlening.	Voortzetten bestaande uitgangspunt.
6	Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.	Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in <i>maximaal</i> 5 jaar afgeschreven.
7	Investeringen met maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves geactiveerd. Hiervan kan bij raadsbesluit worden afgeweken.	Investeringen met maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves geactiveerd. Indien de financiële resultaten daartoe ruimte bieden kan extra worden afgeschreven.
8	Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen.	Bijdragen aan activa van derden worden niet geactiveerd.
9	-	Er dient sprake te zijn van meerjarig nut.
10	-	Activa met een exploitatieduur van 2 jaar of minder worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
11	-	Activa met een waarde < €50.000 worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en

		terreinen.
12	Activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, inclusief toegerekende uren en overige indirecte kosten, rente wordt niet geactiveerd.	Voortzetten bestaande uitgangspunt, met de aanvulling dat dit onverkort geldt voor interne leveringen.
13	-	Niet compensabele of verrekenbare BTW wordt opgeteld bij de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van het actief en geactiveerd.
14	-	De componentenbenadering wordt toegepast bij zowel investeringen met economisch nut als investeringen met maatschappelijk nut.
15	De lineaire afschrijvingsmethode wordt toegepast voor de afschrijving van activa.	Voortzetten bestaande uitgangspunt.
16	Activa worden afgeschreven naar een boekwaarde van nihil. Er wordt geen rekening gehouden met een restwaarde.	Voortzetten bestaande uitgangspunt.
17	De afschrijvingstermijnen welke als bijlage zijn gevoegd bij de nota Investeringsbeleid worden als basis gehanteerd voor het afschrijven van de vaste activa.	Voortzetten bestaande uitgangspunt.
18	De afschrijvingslasten starten op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief gereed komt c.q. verworven wordt.	Voortzetten bestaande uitgangspunt.
19	<ul style="list-style-type: none"> • Aan de geactiveerde kapitaaluitgaven wordt rente toegerekend middels een jaarlijks berekend omslagpercentage. • Voor gerealiseerde activa met een boekwaarde per 1 januari (de 'aanwezige activa') op de staat van activa wordt rente berekend over die boekwaarde per 1 januari. • Voor nog niet afgesloten kredieten geldt dat rente wordt berekend over de eventuele aanwezige boekwaarde per 1 januari. Daarnaast wordt voor de investeringen die gedurende het begrotingsjaar worden gedaan rekening gehouden met een half jaar rente over het geïnvesteerd bedrag. 	Voortzetten bestaande uitgangspunt.

BIJLAGE 4: TABEL AFSCHRIJVINGSTERMIJNEN

Immateriële vaste activa

Omschrijving	Afschrijvingstermijn in jaren
Agio / disagio	Looptijd lening
Kosten afsluiten van een lening	Looptijd lening
Kosten onderzoek en ontwikkeling	Maximaal 5

Materiële vaste activa

Omschrijving	Afschrijvingstermijn in jaren
Algemeen	
Gronden	Geen afschrijving
Gebouwen permanent	40
Gebouwen semi permanent	20
Gebouwen tijdelijk	Maximaal 5
Renovatie / groot onderhoud / verbouwing / aangekocht onroerend goed	afhankelijk van restant levensduur, max. 30 jaar
Installaties	20
Inventaris / inrichting	10
Isolatievoorzieningen	20
Zonwering	20
Bedrijfsauto's	5
Automatiseringsapparatuur	
Netwerkserver systemen en pc's	4
Midrange omgeving	5
Inrichting computerruimte	10
Datacommunicatieapparatuur	5
Telecommunicatieapparatuur	7
Software	5
Netwerk- en telefoniebekabeling	10
Brandweer	
<i>vervallen</i>	
Wegen / bruggen	
Eerste aanleg wegen / bruggen	30
Reconstructie van wegen / bruggen	30
Straatverlichting	30
Verkeersregelinstallaties	10
Renovatie insteekhaven	30
Bewegwijzering (ANWB-borden)	20
Parkeervoorzieningen	
Parkeergarages	40
Parkeervoorzieningen algemeen	30
Parkeervoorzieningen apparatuur	10
Fietsenstallingen	30

Scholen	
Leerpakketten	10
Sportvoorzieningen	
Aanleg sportaccommodaties	30
Renovatie sportaccommodaties	Conform restant levensduur, max. 15 jaar
Gymzalen / sporthallen	40
Bouwkundige voorzieningen	40
Kunstgrasvelden	10
Lichtinstallatie	30
Ballenvangers / keepersbak e.d.	20
Verplaatsbare hulpmiddelen (doelen etc.)	10
Plantsoenen en recreatie	
Groenvoorziening	30
Aanleg/ renovatie recreatiegebieden	30
Inrichting volkstuinen	30
Speeltoestellen en skatevoorzieningen	20
Evenementenkast	10
Afvalstoffen /milieu	
Invoeren diftar-systeem (containers)	10

Financiële vaste activa

Omschrijving	Afschrijvingstermijn in jaren
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen	Looptijd lening
Leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen	Looptijd lening
Overige langlopende leningen	Looptijd lening
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	Looptijd lening
Bijdragen aan activa in eigendom derden	Termijn bijbehorende activa